

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De obligatione, quam Sacerdotes habent ministrandi Eucharistiam. 20

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

merint. Adde hoc privilegium Religionis concessum est, non ut ex obligatione illo utantur, sed ut utantur eo pro suo arbitratu. Quoties autem sic est privilegium concessum, non amittitur per non usum, ut latius prædicto loco dixi. Vide Vegam, Eman. Rodrig. & Fagund. loc. alleg.

5. Nihilominus prædictam sententiam probare non audeo, sicut nec audeo Fagund. de Euchar. dicto lib. 1. cap. 5. numer. 16. Suar. t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. c. 3. num. 6. Mouet, quia verisimile non est extensionem factam à Pio IV. & V. admissam esse à Religiosis S. Hieronym. siquidem ea nunquam vti sunt, & multo minus admissam esse à Religiosis aliorum ordinum, & de nostra Religione id manifestum est. Tum ex constit. 7. p. c. 4. §. 5. in declarat. Tum ex compend. priuili. verbo Euchar. §. 2. Tum ex Bullis Pauli III. relatis, quibus omnibus communio Paschalis excipitur, quæ excepta non esset, si prædictum privilegium à nostris admissum esset, eoque vti possemus. Privilegium autem ut vim habeat, acceptationem illius requirit, ut latè dixi tract. de legib. disp. 4. pun. 3. §. 2.

6. Verum Paul. III. in dicta Bulla anno 1549. videtur exceptionem Paschalis communionis limitasse, ut non procedat si necessitas urgeat. Inquit enim Pontifex: facultatem concedimus Eucharistiæ sacramentum quocunque anni tempore ministrandi, præterquam in festo Paschalis resurrectionis dominicæ, & mortis articulo, nisi necessitas urgeat. Quæ posteriora verba existimat Suar. t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. num. 8. non solum intelligi de articulo mortis, sed etiam de festo Paschalis, ac proinde posse à Religiosis Societatis Iesu in festo Paschalis communionem præceptam suscipi, si necessitas urgeat. Tunc autem (inquit Suar.) necessitas urgebit, quando adiri non potest parochus, ut Eucharistiam ministret, vel licentiam concedat. Et idem esset dicendum, quando constaret malitiosè licentiam denegare. Tunc enim urget necessitas accipiendi communionem à Religiosis. Probabilis est doctrina, sed contraria iis, quæ ipse Suar. docuerat t. 3. in 3. p. disp. 72. sect. 2. circa finem. Quia ad communionem Paschalem fideles non astringuntur, nisi cum adest sacerdos, qui legitime ministrat; cessante ergo sacerdote, qui iurisdictionem habeat, Eucharistia non est obligatoria, imo nec necessaria, tamen si vitis foret, si eo tempore reciperetur. Ergo necessitatis titulus in communionem Paschali esse non potest, ac proinde ex hoc capite necessitatis non poterunt Religiosi Eucharistiam ministrare tempore paschalis, & ita docuit Valq. disput. 219. cap. 4. in fine. Fagund. de Eucharist. lib. 3. cap. 2. num. 11.

7. Ex hac doctrina probabilis Suar. videbitur alicui dicendum vagos, peregrinos, & forenses, quique fixum domicilium non habent, suscipere communionem parocholem posse à Religiosis, quia videtur necessitas urgere, cum non habeant parochum, quem adire debeant. Cæterum ob hanc rationem nullatenus Religiosis facultas concedenda est, ut bene probat Suar. dicto t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. num. 8. 9. & 10. Nam vagorum parochus, quinimo & peregrinorum, & forensium ille est quoad sacramentorum administrationem, qui fuerit illius parochiæ, in qua vagi, peregrini, & forenses commorantur. Ergo ad illum accedere possunt pro sacramentorum administratione, ipseque eis sacramenta ministrare tenetur. Ergo si huiusmodi parochus velit his vagis, peregrinis, & forensibus Eucharistiam ministrare, nulla erit necessitas accedendi ad religiosos. Ergo ex exceptione necessitatis Religiosi non habent facultatem his vagis, peregrinis, & forensibus Eucharistiam ministrandi. Verum ex eo quod supra dicti situm domicilium non habeant ubi commorentur, possunt Religiosi eis Eucharistiam ministrare tempore Paschali, quia prædictis parochis vtprope non firmis, & instabilibus nulla videtur iniuria irrogata, si illis inconsultis Eucharistiam Religiosi vagis, & peregrinis ministrant. Atque ita sustinet, & optime probat Thom. Sanch. lib. 3. de matr. disp. 23. numer. 17.

8. Secunda exceptio est de articulo mortis. Et quidem si in eo articulo velis sæpius communicare, cum ea repetita communicatio non ex obligatione, sed ex deuotione fiat, sine dubio possunt tibi Religiosi Eucharistiam ministrare, quia illa communicatio esto fiat in mortis articulo, id per accidens est, cum iam obligationi illius feceris satis, ut bene notauit Suarez t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. num. 13. Nec tamen obinde inferitur tibi agrotanti, & ex deuotione communicanti posse Religiosum per vicis, & plateas deferre Eucharistiam, quia illa solemnitas ministratio parochorum est propria. Suar. dicto cap. 3. nu. 12. Quare exceptio solum intelligitur de communionem in articulo mortis ex obligatione, quam Religiosi, & sacerdotes seculares facere non possunt, nisi periculum addit decedendi sine viatico, nisi ipsi administrent. Nam stante ea necessitate omnibus sacerdotibus tam Religiosis, quam secularibus concessa est à iure in cap. quod in te, de penitent. & remission. facultas Eucharistiam ministrandi. Nam esto prædictum caput sacerdos solum loquamur de penitentis sacramento, omnes Doctores Eucharistiam per viaticum sumendam ad grauem illius necessitatem extendunt. Adde, si ob peri-

culum mortis absente sacerdote est concessa facultas diacono ministrandi Eucharistiam, ut punct. 17. diximus: à fortiori sacerdoti concessa erit. Et ita sustinet Suar. de Euchar. disp. 72. sect. 2. in fine & t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. a. n. 11. Valq. disp. 219. cap. 4. in fine Henric. lib. 8. cap. 55. n. 1. Fagund. de Euchar. lib. 3. cap. 2. n. 20. Agid. de Coninch. qu. 82. ar. 3. in fine, num. 32.

9. Sed hinc oritur graue dubium, qualiter intelligantur verba Pauli III. concedentis Religiosis Societatis Iesu, ut possint Eucharistiam in articulo mortis ministrare, si necessitas urgeat, nam necessitate urgente in te communi omnibus sacerdotibus ea facultas concessa est, ut quid ergo Pontifex eam exceptionem fecit; cum nihil videantur ea verba operari? Respondeo id factum esse ob maiorem securitatem. Enim cum sint plures, graueque Doctores negantes Eucharistiam à Religiosis administrari posse in articulo mortis absque parochi speciali licentia, tamen agrosus esset sine viatico decessurus, ut docuerunt Syluest. verbo excommunicatio 7. excommunicatio 14. num. 32. dub. 3. Nauarr. cap. 21. num. 52. Congruum fuit cum exceptionem necessitatis urgentis exprimere, ut ea expressa omnis occasio dubitandi tolleretur. Sic Suar. t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. n. 15.

10. Tertia exceptio est prohibitio Prælati. Si enim Prælati ob aliquam rationabilem causam (quæ semper præsumenda est) Eucharistiæ summptionem tibi absque eius facultate speciali prohibeat, nequis pro Eucharistia suscipienda ad Religiosos accedere, neque ipsi tibi eam ministrare possunt, quia esset ministratio cum manifesto Prælati præiudicio, quam Pontifex in concessione generali nunquam censetur concedere. Et forte ob hanc causam Paul. III. in privilegio Societatis concessio ministrandi Eucharistiam ea verba apposuit sine alicuius præiudicio. At idem est, si Religiosus vellet Ecclesiam parocholem adire, ibique inconsulto parochi Eucharistiam ex hostiis in sacratio repositis ministrare. Hic enim modus ministrandi Eucharistiam non intelligitur concessus in generali concessione: est enim parochi offensiuus, ut bene docet Suar. t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. num. 4.

11. Ad extremum nota ex privilegio Iulij II. Minimis concessio, non solum Religiosi possunt Eucharistiam in suis Ecclesiis ministrare, sed ministrandi facultatem aliis concedere. Habetur in supplement. Minor. concess. 143. & refertur in depend. nostror. privileg. verbo Eucharistia §. 4. & notauit Agid. q. 82. art. 3. circa finem. Suar. dicto cap. 3. num. 5. Quinimo non solum ex superioris licentia, sed etiam ex sacristæ, qui creditur superioris vices habere possunt simplices sacerdotes in nostris Ecclesiis quibuslibet Christi fidelibus Eucharistiam ministrare, sicuti Societatis Religiosi. Sic aliis relatis docuit Henric. cap. 55. in comment. litt. C. Eman. Saâ; Eucharistia n. 14.

PUNCTVM XX.

De obligatione, quam sacerdotes habent ministrandi Eucharistiam.

1. Omnes sacerdotes tenentur in articulo mortis Eucharistiam morienti ministrare: Parochus ex officio.
2. Ab hac obligatione non excimtur parochus ob vitæ periculū.
3. Quoties fideles rationabiliter petunt Eucharistiam, tenentur parochus ministrare.
4. Regulares ab hac obligatione excimuntur.
5. Omnibus damnatis ad mortem ministrari Eucharistia debet.
6. Quando ab hac obligatione iudices excimantur.
7. Quo tempore ante mortem danda est iis Eucharistia.
8. Qualiter indispositis ad communionem Eucharistia ministrari possit? Præmittitur distinctio de peccatore publico & secreto.
9. Peccatori publico petenti Eucharistiam eo loco, quo publicus est, negari debet.
10. Si in diuerso loco petat, plures censent concedi debere.
11. Verius est oppositum, nisi intelligas emendatum esse.
12. Proponitur obiectio, & declaratur qualiter constare debet aliquem communioni esse indispositum, ut repelli debeat.
13. Peccatori occulto publico petenti, Eucharistia concedi debet.
14. Proponitur obiectio, & soluitur.
15. No. danda est differentia inter sacerdotem obligatum administrare, & inter eum, qui nullam habet obligationem.
16. Peccatori occulto, sed probabili, si monitus sit, negari Eucharistia potest ex probabili sententia.
17. Peccatori occulto, neque emendato, si Eucharistiam secreto petat, deneganda est.
18. Limitat Soto, ne procedat in parochi tempore obligationis, sed non admittitur limitatio.
19. Si ex confessione sacerdos indispositionem agnoscat, plures censent negari non posse Eucharistiam, etiam si nullus alius à sacerdote ad sit negationi.

20. Verius est oppositum.

21. Leniter, & probabiliter suspectis negari non debet Eucharistia, bene tamen suspectis vehementer.

22. Limitant aliqui, ne procedat in articulo mortis. Ex qua limitatione nascitur graue dubium, an heretico qui ut negatiuus damnatur morti, concedi possit Eucharistia.

23. Qualiter in suspectis ad purgandam suspicionem concedi Eucharistia possit.

1. Conueniunt ferè omnes Doctores quemlibet sacerdotem siue sacularem deficientem parochio obligatum esse in articulo mortis Eucharistiam morienti ministrare. Quia quilibet ex charitate tenetur proximo suo extremè indigenti subuenire, hoc salutari, efficacissimo, & fortè necessario salutis remedio. Parochus autem non solum ex charitate, sed etiam ex iustitia hac obligatione astringitur. Cui obligationi ut satisfaciatur non solum vocatus ministrare Eucharistiam morienti debet, sed etiam accuratè inuestigare, an in sua parochia sint aliqui infirmi in periculo mortis constituti, quibus Eucharistia ministranda sit, sicut colligitur ex cap. 1. de celebrat. missar. & notauit Layman, lib. 5. sum. tract. 4. cap. 5. num. 6.

2. Quod si ex ea administratione periculum vitæ parochio imminet, sicuti tempore pestis imminere solet, non obinde ab obligatione iustitiæ parochus excusatur, nisi adsint alij sacerdotes, medijs quibus huic obligationi satisfacere possit, vt late probauit tract. 6. de charit. disp. 1. pun. 9. circa finem. Reliqui vero sacerdotes, qui officio aut professione salutis proximorum incumbere non tenentur, ab obligatione ministrandi Eucharistiam cum periculo mortis exculantur, quia hoc sacramentum non est morituro simpliciter ad salutem necessarium, cum possit contritione salutem consequi, sicuti dixi loco proximè allegato.

3. Deinde obligantur parochi ex iustitia Eucharistiam suis ouibus ministrare, non solum cum ex præcepto obligantur communicare, sed etiam quoties, spectata eorum condicione, & reuerentia sacramento debita, rationabiliter petierint, quia iure petunt quod sibi valdè vtile est cui petitioni parochus obligatus est annuere. Non enim parochus tantum est constitutus, vt necessaria suis ouibus ministraret, sed vt ministraret valdè vtilia, alijs salutis ouium satis profusum non esset. Sic Nauarr. capite placuit de penitent. disp. 6. nu. 152. Suar. disp. 72. sess. 3. in princ. Bonac. disp. 4. quæst. 1. p. 1. num. 13. Fagund. de Eucharist. lib. 3. cap. 3. contra Richard in 4. disp. 18. art. 2. quæst. 3. Syluest. confessor. 1. §. 18. A milla verbo absolutio nu. 27. Ioann. Med. de confess. quæst. de confess. per curatos audienda, afferentes solum obligatos esse parochos penitentiam & Eucharistiam ministrare ouibus, cum oues obligantur ea sacramenta suscipere.

4. Huic tamen obligationi regulariter non tenentur parochi per se satisfacere, sufficit si oues remittant sacerdoti, qui æquè benè, & faciliè eis Eucharistiam ministrat. Quocirca cum ferè in omnibus locis Religiosi adsint, qui ex deuotione communicantibus Eucharistiam ministrant, raro parochus obligari poterit per se Eucharistiam ministrare, sicuti notant Bonac. Suar. Fagund. supra.

Posita obligatione parochi ministrandi Eucharistiam, superest explicandum, an sint aliqui casus, quibus à prædicta obligatione excusentur.

1. Primus est de damnatis ad mortem ob crimina perpetrata, an iis ministrari Eucharistia debeat, si humiliter petant. Consuetudo olim fuit in Hispania, & Lusitania teste Covarruv. lib. 2. var. cap. 1. n. 11. negandi Eucharistiam morte damnatis prætextu reuerentie tanto sacramento debitæ, & ne ipsi damnati infamem mortem indictam impia sui occasione præuenirent. Sed hanc consuetudinem vtpote iuri, & Christianæ pietati contrariam meritò abrogauit Pius V. in constit. speciali edita de hac re, quamque approbauit Philipp. II. Hispaniarum Rex sua lege anno 1569. Etenim cū Eucharistia iis potius hominibus, vt magis afflictis, maioreque peccatorum pondere grauat, maiorque in periculo constitutis noua odij, & impatientiæ peccata cōmittendi magis necessaria sit, nullatenus debebant priuati tanto beneficio, præcipue cum inde nulla irreuerentia sacramento fiat, neque morale periculum sit, quod damnati se occidant, alijs non deberent vitæ quam de morte imponenda mōeri. Quapropter iudices tenentur reis tempus opportunum concedere, quo se possint ad penitentiam, & Eucharistiam suscipiendam præuenire. Neque vlla consuetudine contraria, quæ corruptela est excusari possunt. Sicuti benè tradunt Henric. lib. 8. de Eucharist. cap. 5. num. 4. Nauarr. cap. 25. num. 23. Petr. Nauarr. lib. 2. cap. 3. num. 228. Suar. disp. 69. sess. 3. Tolet. lib. 2. cap. 18. Paul. Layman. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 6. quæst. 4. Bonac. disp. 4. quæst. 7. p. 1. num. 5. Eman. Saà, Eucharistia numer. 2. colligiturque aperte ex capite quæstium 13. quæst. 2. & ex Clement. cum secundum de penitent. & remission. Qui textus esto solum de penitentia sacramento loquantur, communiter Doctores extendunt ad Eucharistia sacramentum ex c. quod in re, de penitent. & remiss.

& Gloss. in dicta Clement. Quod adeo verum est, vt etiam relapsis hæreticis communicatio deneganda non sit, sicuti dixi tract. de sile disp. 6. p. 1. num. 14. & vltra ibi relatos ibi docent Henric. lib. 8. c. 5. num. 4. Fagund. de Eucharist. 6. lib. 1. cap. 4. num. 3.

6. Ab hac obligatione concedendi tempus ad Eucharistiam suscipiendam eximuntur iudices, si ex concessione timeatur graue damnum Reipublicæ, vel alicui tertio euenturum, quod alia via quam celeri morte impediri non potest. Neque enim tenentur iudices bono spirituali non necessario nocentis prospicere cum graui boni communis, vel innocentis iactura. Sic ex alijs notat Fagund. de Euchar. lib. 1. cap. 4. num. 3. Quinimo alij nec improbabiler excusant iudices ab hac Eucharistia concessione, si prudenter timeant eo tempore reum esse ab eorum potestate violenter eripiendum, nec impedire possint. Expedi enim reipublicæ, ne rei impuniti recedant, & reuerentia sacramento, ne eius occasione violentia, & iniustitia exerceantur. Raro tamen id præsumi potest. Illud vero existimo certum, si reo his concessum est tempus ad penitentiam & communionem opportunum, ipse vero illorum susceptionem malitiosè distulit vt mortem fugiat, vel differat, non esse obligatos iudices iterum opportunum tempus concedere, aliàs in potestate rei positum esset mortem euadere, iudicumque potestas elideretur, & reipublicæ non leue detrimentum proueniret. Sic ortus lib. 5. de iustit. quæst. 1. art. 2. Reginald. lib. 29. num. 71. Bonac. disp. 4. quæst. 7. pun. 1. num. 7.

7. Etsi vna hora ante mortem Eucharistia concedi reo possit, decet tamen vt pridie ante mortem concedatur, vel saltem quatuor, vel sex horis ante Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 6. quæst. 4. Saà Eucharistia num. 2. Fagund. de Eucharist. lib. 1. cap. 4. num. 3.

8. Secundus casus est de iis, qui indispositi sunt ad Eucharistia susceptionem ob peccatum commissum, an possint eis sacramentum ministrare. Pro cuius solutione præmittendum est diuersimodè tibi constare posse accedentem ad communionem indispositum esse. Primò publicè. Secundo secretè. Publicè tibi constat, si constet confessione ipsius in iudicio facta. Secundo si sententia condemnatoria lata fuerit. Tertio si criminis patratio nulla tergiversatione eclari possit. Secretè constat, si constat ex notitia, quæ prædictam publicitatem non attingit. Deinde præmittendum est peritorem sacramento publicam esse posse, vel secretam. Item eo in loco, in quo est publicum delictum, aut alio in quo est secretum.

9. Si peccatum publicum sit iure, vel factò, & in eo peccator perseverat, petatque Eucharistiam eo in loco, quo publicum est, omnes Doctores affirmant re debere Eucharistiam negare, quia petens nec ius verum, neque appetens habet petendi. Quod adeo verum est, vt esto petat eorum iis qui delictum ignorant, nullatenus concedi possit, quia absolutè petit quod sibi indebitum est, præcipue cum speretur breui tempore coram ipsis delictum euulgandum. moraliter enim reputari debet sacramentum petitur coram scientibus delictum, siquidem breui tempore præsumuntur delictum scituri. Colligitur conclusio ex cap. multi. 2. quæst. 1. Cypriano Episc. 61. Concil. Aurelian. 1. cap. 5. & pluribus firmat Suar. disp. 67. sess. 2. Valq. disp. 209. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 6. qu. 3. & alij communiter. Adde supraddicto peccatori Eucharistiam denegandam esse, quotiesque publicè constet emendatum esse, tamen si secretè emendatus sit, aliàs non virabit scandalum iniquæ susceptionis, & administrationis. Etenim cum ipse publicè petit Eucharistiam, publicè constare debet de recta illius dispositione, iuxta cap. si peccauerit 2. quæst. 1. Poteris tamen faciliè hoc scandalum vitare, si ex licentia penitentis astantes moneas de illius recta dispositione. Sic docent Nauarr. cap. sacerdos disp. 6. de penitent. num. 21. Henric. lib. 8. cap. 56. num. 3. Saà Eucharistia num. 17. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 6. qu. 3.

10. Si autem peccator in peccato perseverans Eucharistiam petat eo loci, quo eius delictum euulgatum non est, nec præsumitur euulgandum, plures doctores censent re posse, & debere Eucharistiam concedere, ne ibi proximum bonam famam retinentem infames. Nam esto probare posses ex delicto alibi commissò nec emendato esse petentem indispositum; at quotiesque id probes, non potes bonum commune Eucharistia illi denegare, & famam illius priuata tua auctoritate lædere. Sic Valq. disp. 209. cap. 2. circa finem. Fagund. de Euchar. lib. 3. c. 10. num. 7. & sequ.

11. At verius credo te posse Eucharistiam negare. Nam esto ex charitate teneris alibi infamem denud non infamare absque causa rationabili. At rationabili causa urgente, qualis est vitare malam sacramenti susceptionem nequaquam teneris famæ proximi prospicere, præcipue cum ipse absque vilo iure se ingerat communioni, & periculo infamationis exponat. Quinimo existimo non solum te posse, sed debere Eucharistiam sic petenti negare. Quia ex obligatione teneris sacramenti irreuerentiam vitare cum commode potes, aliàs non

esse

scilicet fidelis dispensator. Sed non obstante infamatione proximi eo loco potes Eucharistiam illi denegare, quia alibi notatum est esse indispotum. Ergo teneris. Et ita sustinet Suarez.

diff. 4. c. 4. q. 1. in fine

Verum si probabiliter presumere potes peccatorem emendatum esse, vel certe semper teneris presumere, cum tibi contrarium non constet, sine dubio obligatus es ei Eucharistiam concedere; quia ex ea concessione neque scandalum etiam late sumptum sequi potest, cum suscipiens Eucharistiam bene eo loci audiat, neque sacramento irreuerentiam ullam irrogas, cum prudenter credas rite disposito concedere. Sic Valqu. *disp. 209. chap. 2. Fagund. de Eucharist. lib. 3. chap. 10. num. 7.*

Sed hinc oritur non leue dubium practicum, raro, vel nunquam peccatori publico publice petenti Eucharistiam etiam eo loco, quo publicus peccator est, denegandam esse. Nam esto iure, vel facto publicus peccator extiterit, potest peccati penituisse, si queo videris obligatus presumere, cum Eucharistiam publice petit. Etenim ab Eucharistia nemo repellit potest, nisi ob peccatum nondum odio habitum, vel ob excommunicationem a qua non sit absolutus, vel ob preceptum superioris communionem interdicentis. At hac omnia impedimenta te inficio sublara esse possunt, si queo presumendum videtur ex eo quod publice Eucharistia postulatur. Ergo raro quempiam repellere a communione poteris.

Ob hanc obiectionem existimo summa prudentia opus esse in repellendo peccatore a publica communione. Sed ab hac prudentia alienum non est, sed potius omnino debitum quod moraliter tibi constet, faciatque aliis constare petentem Eucharistiam a peccato delictis, recteque dispositum esse ad illius susceptionem. Nam cum peccatum notum tibi aliisque sit, expedit, omnino & tibi, & aliis recessum ab eo notum esse. Ex sola autem Eucharistia petitione insufficienter hic recessus presumi non potest. Debet ergo tibi aliunde constare scilicet testimonio confessoris, vel Praelati absolventis, tollentisque impedimentum, si ab eo positum est. Neque suscepturus Eucharistiam conquiri potest, quod ab eo hoc testimonium suae rectae dispositionis exigas. Quod maxime verum habet in peccatore publico per modum status, qualis est meretrix, viciarius, histrion turpes comedias exercens, secus modestas ad populi recreationem. Hi enim Eucharistiam petentes testimonium penitentiae praestare debent & sacerdoti, & aliis. Idemque testimonium praestare debet excommunicatus denunciatus, qui cum scandalo populi in excommunicatione persistit. Qui vero homicidium, adulterium, aliudve delictum perpetravit, si alius Christiane procedebat, communicatio concedi potest eo solum quod communione sibi dari publice petat, quia prudenter presumi potest digne ad communionem accessurus.

13. Si vero peccator occultus sit, neque emendatus, & Eucharistiam petat publice concedi potest, secus si secreto petat. Est conclusio ab omnibus recepta cum D. Thom. q. 80. art. 6. Prima pars habetur expressè *cap. si rasi sum. cap. placuit 6. quæst. 2. c. si sac. r. de officio ordinarij.* Ratio est quia presumi non potest Christum velle Eucharistia ministracionem in graue detrimentum suscipientis cedere, cum in fidelium fauorem fuerit instituta. At si occulto peccatori publice Eucharistia negaretur, cederet in graue illius detrimentum, si quidem ea negatione secretum illius peccatum manifestaretur. Non igitur credendum est Christi voluntatem, eam esse. Præterea occultus peccator, & publice iustus publice probatur dignus Eucharistia. At in publica bonorum communium distributione iniustum est repellere ut indignum, qui ut dignus publice probatus est. Ergo iniustum est publice negare Eucharistiam tanquam indigno peccatori occulto, & publice iniusto. Notanter dixi iniustum esse negare Eucharistiam publice, peccatori occulto tanquam indigno. Nam si alia via negare Eucharistiam potes scilicet consumendo hostias consecratas antequam ad peccatorem peruenires, illumque simul, cum aliis absque communione relinquendo, sine dubio id facere posses, & deberes; quia illa non est publica, & infamis repulsa, sed prateritio, & prudens quadam ministracionis omisso.

14. Quod si obiciat illicitum esse concedere Eucharistiam peccatori, quem secreto euidenter scis eam sumere vel le ad conculcationem, vel vsum magicæ artis, ergo neque licebit concedere, ut sumat, cum eius corpus, & anima Deo sint odibilia? Respondeo negando consequentiam, nam dispensatio sacramenti ad conculcationem, ve vsum magicæ artis, aliena est ab institutione huius sacramenti. Neque est dispensatio communis, & nomine Christi, sed iniqua distributio, & nomine distribuentis facta, ac proinde honestari non potest ex sola publica suscipientis dignitate cognita illius secreta malitia. Bene tamen dispensatio publica sacramenti in cibum, & potum suscipientis honestari potest ex publica suscipientis dignitate, quia est dispensatio communis, & propria huius sacramenti, & nomine Christi facta. Et hinc soluitur argumentum, quare non

possis concedere eum apud te depositum ei, quem scis petere ad se, vel alium occidendum, tamen publice petat; potes tamen concedere Eucharistiam in cibum, & potum: quia eius concessio non est dispensatio communis, & publica, quæ publica tantum suscipientis dignitate honestatur, sed est quadam dispensatio priuata, ac proinde ex priuata noticia indignitatis suscipientis regulari debet. At Eucharistia dispensatio publica, est publica illius ministratio, nomine Christi facta, ideoque ex publica suscipientis dignitate, vel indignitate licitus, vel illicitus huius vsum desumendus est. 15. Notanda tamen est differentia inter sacerdotem obligatum ministrare Eucharistiam, & inter illum qui huius ministracionis nullam habet obligationem. Si enim secretus peccator, neque emendatus petat a te Eucharistia ministracionem, cum nullam obligationem ministrandi habeas, negare poteris, quia illa non est negatio publica, sed priuata, & debita, neque reputari potest indigna repulsa, sed liberalis cuiusdam ministracionis omisso. Secus si cum petit, obligationem habes ministrandi, & publice petit, publice repellere non potes. Ex quo fit, si peccator occultus a te qui parochus non es, ministracionem Eucharistia publice petat extra casum extreme necessitatis, antequam in altari exiit ad sacramenti ministracionem expositus, posse, & debere ei Eucharistia negare, quia ut persona priuata negas, & non ut publica, siquidem non es ab Ecclesia actu constitutus publicus Eucharistia dispensator. Secus esset dicendum, si in altari ad dispensandum esses expositus, quia eo casu iam ab Ecclesia es dispensator publice constitutus, ac proinde nemini ut indigno negare publice Eucharistiam potes, qui publice non probetur indignus. Et idem est si parochus esses, & peccator Eucharistiam publice petere tempore quo alias obligatus esses ministrare, negare nullatenus posses, quia negares ut indigno Eucharistiam qui publice dignus probatus est. Suarez. *diff. 67. c. 4.*

16. Placet tamen aduertere improbabile non esse quod Henricus. *lib. 8. cap. 57. num. 2.* peccatorem, cuius indispositio ad sacramentum probari testibus potest, ab Eucharistia susceptione repellere possit, tamen si publice petat dummodo prius monitus sit secreto, & recedere non velit, quia cum iuste possit accusari & denunciari, & in exteriori foro de crimine conuinci, non videtur ei irrogari iniuria anticipata illa negatione, cui ipse causam dedit. Etenim illa negatio non est iudicialis Eucharistia priuatio, sed charitativa ministracionis suspensio, & Eucharistia defensio, & custodia, quousque suscipientis dignitas examinetur.

17. Secunda pars conclusionis scilicet peccatori occulto, neque emendato, si secreto Eucharistiam petat denegandam esse facile probatur: quia sacerdos ex officio tenetur vitare quamlibet sacramenti irreuerentiam, & prauam illius susceptionem, si id facere possit absque graui damno proprio, vel alterius. At si peccator Eucharistiam secreto petat nulla ei irrogatur iniuria, si denegatur, nullumve scandalum sequitur, siquidem ab omnibus in quorum conspectu denegatur, indispositus esse cognoscitur. Ergo. Quod si ex tribus ibi obstantibus vnus tantum esset ignarus indispositionis, non obinde Eucharistia ministranda est, quia scandalum quod ex tali ministracione scientibus protuleret, præponderat infamiae, quæ sequi potest apud ignarum Neque infamatio apud vnum tante considerationis esse videtur, inquit Henricus. *lib. 8. c. 59. in fine*, ut valeat honestare ministracionem sacramenti peccatori factam. Ut hanc tamen negationem sacerdos praestare possit, debet certo cognoscere suscipientis indispositionem, vel ex ipsius confessione, vel ex visu, vel ex aliorum testimonio manifesto aliis grauissimè peccat repellendo ut indignum a communione, quem indignum esse ignorat.

18. Hanc tamen doctrinam limitat Soto in 4. *diff. 12. q. 1. a. 6.* ne procedat in parochia, cum tempore precepti, vel extreme necessitatis peccator occultus ab eo Eucharistiam petit, quia petit quod parochus obligatus est ministrare ex officio, cuiusque susceptionis ipse probatus non est indignus. Sed hac limitatio nullatenus admittenda est, sicuti neque eam admittit communiter Doctores, teste Valq. *diff. 109. cap. 5. in num. 49.* Etenim secreta denegatio Eucharistia a parochia facta non est occultus peccatoris iudicialis punitio, quæ culpam iuridicè probata requirit, sed est quadam denegatio præmissi, quod est peccatori indubitum, & quadam fraternæ correctio ex obligatione proprii muneris, ad quam faciendam sola noticia certa indispositionis requiritur.

19. Sed quid si sacerdos crimen nondum emendatum ex sola confessione agnouerit? Plures & satis probabiliter censent Eucharistiam concedi debere, nec negari posse, tamen nullum adit infamationis periculum. Quia illa negatio vix excusari potest à tacita criminis exprobratione, & sigilli violatione, qua sacramentum penitentiae odiosum redditur. Sic docent Palud. *2. 4. diff. 9. quæst. 4. 2. 1. 1. 3.* Siluest. *Eucharistia 3. quæst. 5. Nauarr. cap. 21. n. 55. Valen. 1. 4. diff. 6. quæst. 8. pun. 3. Agid. de Coninch. q. 80. art. 6. Sancius lib. 3. de matr. diff. 36.*

disp. 36. num. 14. Fagund. de Euchar. lib. 3. cap. 10. num. 23. Laym. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 6. q. 3. conclus. 2. & alij.

20. Nihilominus verius censo negari supradicto peccatori Eucharistiam posse. Sic pluribus relatis Valq. disp. 209. cap. 5. sine. Suar. disp. 67. sect. 3. Moueatur: quia talis denegatio non est infamatio penitentis, siquidem nullus alius suspicari potest negatam esse Eucharistiam ob malam suscipientis dispositionem, quia nullus alius praeter sacerdotem, & suscipientem praesens est tali denegationi, vt suppono. Neque ea denegatio vllam peccatori irrogat iniuriam, quia ipse nullum habet ius petendi Eucharistiam, cum non habeat gratiam. Neque denique est exprobratio peccati, aut sigilli violatio, sed quaedam actio orta ex scientia habita per confessionem, qua scientia vti licitum est ad proprias actiones moderandas, cum nullum adest sigilli violationis periculum. Quod hoc exemplo declaro: si enim cognosceres ex confessione peccatorem Eucharistiam petere ad illam conculcandam, sine dubio eam illi negare posses. Item si cognosceres eum a te petere, vt te interficiat, non esses obligatus illi concedere, quia horum denegatio non est peccati obiurgatio, aut reuelatio, sed prudens sacramenti, & propriae vitae defensio. Ergo denegatio Eucharistiae ob indispotionem in confessione cognitam non est sigilli violatio, aliis neque ob vitandam mortem, neque ob aliud quodcumque malum licita esse potest.

21. Tertius casus est de his, qui criminis suspitione laborant, an iis concedi possit, & debeat Eucharistia, si perant? Pro cuius solutione praemitti debet ex Glossa in cap. dixit Dominus. 22. q. 1. verbo suspicio, & ex his quae diximus tract. 4. de fide disp. 7. pun. 1. triplicem esse suspensionem, leuem, grauem, & violentam. Leuis suspicio secundum omnium sententiam communionem concedere non impedit, quia ob leuia indicia delicti nemini sunt neganda bona debita. Grauis suspicio, quae ex grauib indicis nascitur, alicui videri potest impedire ne communio concedatur, ob periculum ne sacramentum indigno concedatur. Verum hoc periculum ministranti imputari non potest, cum non possit negare Eucharistiam ex indispotione suscipientis probabiliter tanum cognita. Etenim quilibet fidelis ius habet, vt sibi Eucharistia concedatur, qua concedenda repellere non potest, quin illius suscipiendae probetur indignus. At ex indicis, quae grauem suspensionem generant, sufficienter indignitas non probatur, possunt enim falso subesse, vtore quae probabiliter inducunt, non certitudinem. Quocirca sola suspicio vehemens, & violenta, quia morale delicti certitudinem constituit, a communione concedenda impedit: impedit namque a communione publicae, & secretae concedenda, si suspicio publica sit, a communione vero secreto concedenda impedit secreta suspicio. Sic ex communi sententia Henrici lib. 8. cap. 56. n. 5. Suar. disp. 67. sect. 6. circa finem. Valq. disp. 209. cap. 5. sine. Laym. lib. 5. sum. tract. 4. c. 6. q. 3. vers. Adde 3. Fagund. de Euchar. lib. 3. cap. 10. n. 29.

22. Limitat tamen Henricus. Suar. & Fagund. ne procedat in articulo mortis, in quo si violenter suspectus de crimine signa contritionis ostendat, a sacramenti susceptione repelli non debet, tamen (vt inquit Suar. & Fagund.) delictum non confiteatur, quia signa contritionis in eo articulo suspensionem violentam eneruant. Ex qua doctrina forte inferret aliquis, haeretico negatio concedendam esse Eucharistiam in articulo mortis, si signa contritionis dederit, tamen delictum non fateatur. Quia ob solam vehementem suspensionem impenitentiae damnatur. Etenim cum neget delictum plene probatum, suspensionem violentam gignit ab eo nolle recedere. At suspecto vehementer de crimine in articulo mortis, inquit Suar. & Fagund. Eucharistiam concedi debere, si signa contritionis ostenderit tamen crimen non fateatur. Ergo haeretico negatio concedi poterit Eucharistia. Deinde huic haeretico conceditur sacerdos, qui possit cum a peccatis absolueret, sed cui penitentia conceditur, Eucharistia denegari non debet, cap. quod in te de penitent. & remission. Item praedicto suspecto exigi poterat, & de facto exigitur iuramentum de veritate manifestanda, sed cui iuramentum exigitur ad purgandam suspensionem, Eucharistia concedi potest. Ergo. Pra-

terea continget saepe sic morti damnatum ob negationem haereticis probate nullum in tali negatione peccatum committere, quia immunis est a delicto falsis testibus comprobato, vel quia ex aliqua probabili causa praesumit se esse excusatum a veritate manifestanda. Ne igitur sic damnatus absque Eucharistia moriatur, concedi omnibus debet.

In contrarium (vt credo) est consuetudo, forte quia signa contritionis praesumptionem violentam impenitentiae non existimantur minuire, dum delictum negatur, siquidem illis signis non obstantibus reus morti damnatur. Stante autem praesumptione violenta delicti, omnes Doctores firmant Eucharistiam concedendam non esse. Ergo his haeticis negatio ius merito Eucharistia negatur. Decisionem censoribus fidei remitto. Est enim casus examinatione, & consideratione dignus.

23. Tandem inquires, an Eucharistia dari possit iis suspectis ad purgandam suspensionem? Qua in re est certum, si ea intentione derur Eucharistia, vt Deus sua omnipotentia extra naturae ordinem innocentiam suscipientis manifestet, omnino illicitum esse, quia est Dei manifesta tentatio, vt constat ex D. Thom. ab omnibus recepto 2. 2. quast. 97. art. 1. id eoque purgatio, quae per ferrum candens, & aquam feruentem aliquando fuit in vtu, merito abrogata est in cap. vlt. purgat. vlt. gar. cap. ex tuarum, & alio de purgat. canon. & cap. consubstanti. cap. Memm. cap. saepe contingit. 2. quast. 5. & tradit D. Thom. & ibi eius expositores q. 80. art. 6. Verum si iis suspectis Eucharistia concedatur, vt illius sumptione tanquam quodam iuramento aliquo modo suspensionem purgent, & veritatem delectent, ex se illicitum non est, est tamen illicitum spectata consuetudine a iure approbata. Prior doctrinae pars ex le manifeste liquet. Quae enim malitia esse potest, quod a suspectis de crimine exigatur sumptio Eucharistiae, sicuti exigitur iuramentum? Non enim in hac sumptione est aliqua Dei tentatio, tamen suscipiens Eucharistiam mortem subitanam sibi imprecetur, si male sumperit, sicuti non est tentatio, quod iurans sibi mortem subitanam imprecetur, si veritatem non dixerit. Sed in vtroque casu est quoddam execratorium iuramentum. Et sicut cum iuramentum exigitur a suspectis de crimine, non praesumitur falso iuraturum, sic cum exigitur Eucharistiae sumptio, non praesumitur male sumpturum, sed potius a sumptione Eucharistiae cessaturum. Ergo purgatio per Eucharistiae sumptionem ex se illicita non est: id eoque in concil. Vormaciensi can. 10. relato in cap. si Episcopo. 2. q. 5. & in can. 15. relato cap. saepe eadem causa. & quast. purgatio per Eucharistiae sumptionem approbatur. Quae si ex se illicita esset, nullatenus a concilio approbaretur. Nam licet illud Concilium generale non fuerit, sed prouinciale, non est credendum in re tam graui erratum.

Quod vero consuetudine approbata a iure purgatio per Eucharistiae sumptionem illicita sit, probatur efficaciter ex cap. ex tuarum de purgat. canon. ibi enim purgatio per aquam frigidam est insufficientis reparata, quia peregrina erat, & extra vsum, & inquit textus: peregrina iudicia sunt inhibita. Ac purgatio per Eucharistiae sumptionem in desuetudinem venit ob graua inconuenientia, quae inde sequi poterant. Ergo ex supradicto textu haec purgatio vt pote peregrina inhibita censetur, & consequenter illicita. Ex quo fit grauius maritos, Praelatos, & iudices peccaturos, qui ad purgandam suspensionem vxorum, subditorum, & litigantium, sumptione Eucharistiae vtuntur, & in his conueniunt Doctores cum D. Thom. q. 80. art. 6. & tradit optime Valq. disp. 210. c. 3. Suar. disp. 67. sect. 6. Henrici. cap. 56.

Monet tamen Suar. dicta disp. 67. sect. 6. in med. praedictam purgationem sumptione Eucharistiae illicitam non esse, si ex libera cuiusque voluntate assumatur, quia sic assumpta non est extra vsum, praecipue cum Gregor. VII. coram Henrico IV. (vt refert Lambertus in historia rerum Germaniae) in probationem suae innocentiae Eucharistiam susceperit, inuitaque Henricum, vt faceret, qui ausus non est vehementem suspensionem de illo habitam hoc tam diuino, & alto sacramento purgare.